

**Magiczny
Kraków**

Historyczne widoki i plany Krakowa - Plany z XIX wieku

2010-07-19

PLAN MIASTA KRAKOWA NAKŁ. Ż. J. WYWIĄŁKOWSKIEGO - 1875 r.

Jeden z pierwszych przedstawicieli serii planów tzw. "turyistycznych", wydawanych w końcowym 30-leciu XIX w., adresowanych do mieszkańców i przyjezdnych (nazwy ulic, wskazanie urzędów, wykazy hoteli). Zwraca uwagę wyrysowana linia fortyfikacji. Jej początki to instalacje z okresu kościuszkowskiego, rozbudowywane przez austriaków (Kraków leżał nad granicą rosyjską). Z końcem lat 50. XIX w. Miasto przekształciło się w twierdzę otoczoną pięciokilometrowym wałem ziemnym, z zewnętrznymi szancami. Władze wojskowe wyznaczyły strefy na zewnątrz linii fortyfikacyjnej: zakazu zmian w stanie zabudowy oraz obowiązywania zasady "rewersu demolacyjnego" - rozbiórki na każde żądanie wojska. Przez wiele dziesięcioleci umocnienia te hamowały rozwój przestrzenny Krakowa i budownictwo na przedmieściach. W roku wydania planu wprowadzono pierwsze omnibusy konne (linia od dworca kolei żelaznej przez Rynek Główny do mostu Podgórskiego). Niebawem, w 1878 r., rozpocznie działalność Archiwum Krajowe Aktów Grodzkich i Ziemskich w Krakowie, w wyniku kolejnych zmian przekształcone w dzisiejsze Archiwum Państwowe w Krakowie.

Reprodukcja ze zbiorów Muzeum Historycznego Miasta Krakowa.

[Powrót](#)